

I DEL

SPLOŠNE DOLOČBE ZA PREVOZ NEVARNIH SNOVI VSEH RAZREDOV

(Glej tudi obr. št. 10 002)

Splošno

Vsebina te priloge

10 010 Določbe te priloge se ne uporabljajo za prevoze, ki se opravljajo pod pogoji (pakiranja, mase itn.), navedenimi v obr. št. 2201a, 2301a, 2401a, 2471a, 2501a, 2551a, 2601a, 2801a in 2901a priloge A

10 011 (1) Nevarno blago v tovorkih se na eni prevozni enoti sme prevažati brez upoštevanja določb te priloge, razen:

- splošnih določb – obr. št. 10 010 do 10 099;
- določb o načinu prevoza blaga - obr. št. XX 100 do XX 199 razdelek 1 I. in II. dela);
- določb o prenosnih gasilnikih – obr. št. 10 240 (1)(a);
- določb o prevozni listini in vsebini morebitnega posebnega sporazuma - obr. št. 10 381 (1);
- posebnih določb o nakladanju, razkladanju in ravnanju – razdelek 4, I in II del, razen omejitev, navedenih v obr. št. XX 407 II. dela;
- določb o nadzoru vozil, ki prevažajo nevarno blago nad določeno količino po obr. št. 10 321 in XX 321;
- prepovedi uporabe ognja ali odprtega plamena med nakladanjem, razkladanjem in prevozom snovi in predmetov razreda 1 - obr. št. 11 354;
- določb o ustreznem prezračevanju vozil za prevoz določenih plinov razreda 2 – obr. št. 21212,

če količina na eni prevozni enoti ne presega količin, navedenih v (2) in (3) odstavku te obrobne številke, upoštevati pa je potrebno tudi določbe (4) odstavka.

Splošne določbe

10 011 (nadalj.) (2) Kadar se na prevozni enoti prevažata nevarno blago iste prevozne skupine, kot je navedeno v spodnji tabeli, največja skupna masa na prevozno enoto ne sme presegati količin, navedenih v tabeli.

Prevozna skupina	Snovi ali predmeti	Največja količina na prevozno enoto
0	Razred 1: 01°, 11°, 12°, 24°, 25°, 33°, 34°, 44°, 45° in 51° Razred 4.2: snovi, uvrščene pod (a) ali v skupino pakiranja I po Priporočilih za prevoz nevarnega blaga Razred 4.3: 1 ° do 3 ° in 19 ° do 25 ° Razred 6.1: 1° in 2° Razred 6.2: 1° in 2° Razred 7: snovi obr. št. 2704, sezname 5 do 13 Razred 9: 2°(b) in 3° kot tudi neočiščena prazna embalaža, ki je vsebovala snovi te prevozne skupine	0
1	Snovi in predmeti, uvrščeni pod (a) ali v skupino pakiranja I po Priporočilih za prevoz nevarnega blaga, ki niso uvrščeni v prevozno skupino 0, ter tudi snovi in predmeti naslednjih razredov, številke ali skupin in črk: Razred 1: 1° do 10^{1/2}, 13° do 23°, 26°, 27°, 29° in 30° do 32° Razred 2: T, TC^{1/2}, TO, TF, TOC in TFC Razred 4.1: 31°(b) do 34°(b) in 41°(b) do 50°(b) Razred 5.2: 1°(b) do 4°(b) in 11°(b) do 20°(b)	20
2	Snovi in predmeti, uvrščeni pod (b) ali v skupino pakiranja II po Priporočilih za prevoz nevarnega blaga, ki niso uvrščeni v prevozno skupino 0, 1 ali 4, ter tudi snovi in predmeti naslednjih razredov, številke ali skupin in črk: Razred 1: 35° do 43°, 48^{1/2} in 50° Razred 2: F Razred 6.1: snovi in predmeti, uvrščeni pod (c) Razred 6.2: 3°	300
3	Snovi in predmeti, uvrščeni pod (c) ali v skupino pakiranja III po Priporočilih za prevoz nevarnega blaga, ki niso uvrščeni v prevozno skupino 2 ali 4, ter tudi snovi in predmeti naslednjih razredov, številke ali skupin in črk: Razred 2: A in O Razred 9: 6° in 7°	1000
4	Razred 1: 46° in 47° Razred 4.1: 1 ° (b) in 2 ° (c) Razred 4.2: 1 ° (c) Razred 7: snovi obr. št. 2704, sezname 1 do 4 Razred 9: 8°(c) kot tudi neočiščena prazna embalaža, ki je vsebovala nevarne snovi, razen embalaže, ki je vsebovala nevarne snovi prevozne skupine 0	neomejeno

^{1/2} Za snovi z identifikacijskimi številkami 0081, 0082, 0084, 0241, 0331, 0332, 0482, 1005 in 1017 je največja količina na prevozno enoto 50 kg.

**10 011
(nadalj.)**

V zgornji tabeli »največja skupna količina na prevozno enoto« pomeni:

- za predmete: bruto masa v kilogramih (za predmete razreda 1: neto masa eksploziva v kg);
- za trdne snovi, utekočinjene pline, globoko ohlajene utekočinjene pline in pod tlakom raztopljene pline: neto masa v kilogramih;
- za tekočine in stisnjene pline: prostornina posod v litrih.

Izraz »prostornina posod v litrih« pomeni količino nevarnega blaga v litrih, ki ga lahko sprejme posoda. Pri posodah za stisnjen plin je enaka prostornini vode, ki gre v posodo.

(3) Če se na eni prevozni enoti prevaža nevarno blago različnih prevoznih skupin, navedenih v odstavku (2), vsota

- količine snovi in predmetov prevozne skupine 1, pomnožene s »50«,
- količine snovi in predmetov prevozne skupine 2, pomnožene s »3«, in
- količine snovi in predmetov prevozne skupine 3

ne sme presegati »1000«.

(4) V določbah te obrobne številke se ne upoštevajo tekočine in plini, ki so v pritrdjenih rezervoarjih in se uporabljajo za pogon vozila ali za delovanje dodatne opreme (npr. hladilne naprave) ali za zagotavljanje njihove varnosti, določeni v obr. št. 2201a (1), 2(c), (d), (e), (h) in 2301a (4) do (6).

10 012

(1) Za izjeme po obr. št. 10 011 mora prevozna listina po obr. št. 2002 (3) za navedbami, določenimi v poglavju B za vsak razred priloge A, vsebovati naslednji zapis:

»Tovor ne presega predpisanih količin, določenih v obr. št 10 011.«

(2) Če se pošiljke več pošiljateljcev prevažajo na isti prevozni enoti, v prevoznih listinah ni potreben zapis iz odstavka (1).

10 013

Pomen izrazov

10 014

(1) V tej prilogi pomenijo:

- »prevoz razsutega tovara« pomeni prevoz trdne snovi brez embalaže;
- »dodatni grelniki« so grelniki, ki za ogrevanje neposredno uporabljajo tekoče ali plinasto gorivo in ne uporabljajo odvečne toplote pogonskega motorja vozila;
- »pristojni organ« pomeni organ, ki ga v vsaki državi in za vsak poseben primer določi vlada;

**10 014
(nadalj.)**

- »zabojnik« je del prevoznega sredstva (prekucno poltovorno vozilo ali drugo podobno sestavo), ki je:
 - namenjeno za prevoz določenega blaga in dovolj močno za večkratno uporabo;
 - posebej oblikovano za prevoz blaga z različnimi prevoznimi sredstvi, brez poškodb tovora;
 - opremljeno s pripravami, ki omogočajo preprosto delo z njimi, še posebej prekladanje z enega na drugo prevozno sredstvo;
 - oblikovana tako, da jo je lahko polniti in prazniti, z notranjo prostornino nad 1 m³.

Izraz »zabojnik« ne pomeni običajne embalaže ali vsebnikov IBC ali vozil ali cistern zabojnikov; za razred 7 je pomen izraza »zabojnik« posebej določen v obr. št. 2700 (2).

- »velik zabojnik« pomeni zabojnik s prostornino nad 3 m³;
- »majhen zabojnik« pomeni zabojnik s prostornino najmanj 1m³ in največ 3 m³;
- »nevarne snovi«, kadar se izraz uporablja samostojno, pomeni snovi in predmete, ki so kot taki določeni v ADR;
- »plin« pomeni plin ali paro;
- »tovorek« pomeni končni proizvod pakiranja, ki ga sestavlja embalaža ali vsebnik IBC ter njuna vsebina, pripravljena za pošiljanje. Pojem vključuje posode za plin, kot je določeno v obr. št. 2211, ter tudi proizvode, ki se zaradi velikosti ali sestave lahko prevažajo brez embalaže ali v oporah, letvenicah ali ročnih napravah. Pojem se ne nanaša na nepakirane proizvode ali snovi, ki se prevažajo razsuti v zabojnikih ali vozilih, niti ne na snovi, ki se prevažajo v cisternah;
- »RID« pomeni »Pravilnik o mednarodnem železniškem prevozu nevarnega blaga«, ki je priloga I k Konvenciji o mednarodnih železniških prevozech (COTIF), dodatek B - Enotna pravila o pogodbi o mednarodnem železniškem prevozu (CIM).
- »cisterna«, kadar se uporablja samostojno, pomeni cisterno zabojnik ali pritrjeno cisterno, zamenljivo cisterno ali del baterijskega vozila s prostornino nad 1 m³ (glej tudi pomen izraza »cisterna« v skupnih določbah dodatka B.1, obr. št. 200 000 (2));
- »cisterna zabojnik« pomeni prevozno sredstvo (vključno z ogrođjem za cisterne), ki ustrezajo pomenu izraza »zabojnik«, navedenim zgoraj, ki je zgrajeno za prevoz tekočin, plinov, prašnatih ali zrnatih snovi in ima prostornino nad 0,45 m³;

Splošne določbe

**10 014
(nadalj.)**

- »pritrjena cisterna« pomeni cisterno s prostornino nad 1000 litrov, ki je konstrukcijsko pritrjena na vozilo (ki s tem postane vozilo cisterna) ali je sestavni del karoserije takega vozila;
 - »zamenljiva cisterna« pomeni cisterno, razen pritrjene cisterne, cisterne zabojnika ali dela baterijskega vozila s prostornino nad 450 litrov, ki ni narejena za prevoz blaga in se običajno lahko prestavlja samo, kadar je prazna;
 - »prevozna enota« pomeni motorno vozilo brez priklopnika ali polpriklopnika ali motorno vozilo s priklopnikom ali polpriklopnikom;
 - »zaprto vozilo« pomeni vozilo, katerega nakladalni del se lahko zapre;
 - »odprto vozilo« pomeni vozilo, katerega nakladalni del nima nadgradnje oziroma ima le bočni in zadnjo stranico;
 - »vozilo s ponjavo« pomeni odprto vozilo, ki ima ponjavo za zaščito tovora;
 - »vozilo cisterna« pomeni vozilo, zgrajeno za prevoz tekočin, plinov ali praškastih ali zrnatih snovi, ki ima eno ali več pritrjenih cistern;
 - »baterijsko vozilo« pomeni vozilo, sestavljeno iz:
 - več jeklenk po obr. št. 2211 (1) ali
 - več velikih jeklenk po obr. št. 2211 (2) ali
 - več tlačnih sodov po obr. št. 2211 (3) ali
 - več svežnjeve jeklenk po obr. št. 2211 (5) ali
 - več cistern, kot je navedeno v tej prilogi;
- ki so med seboj povezani s cevmi, stalno pritrjenimi na okvir in na prevozno enoto;
- »osnovno vozilo« pomeni katero koli nepopolno motorno vozilo ali njegov priklopnik ali polpriklopnik, ki ustreza tipu, odobrenem v skladu s dodatkom B.2.

(2) Izraz cisterna (glej pomen izrazov v odstavku (1)) ne pomeni posode, izraz »posoda« se uporablja v omejenem smislu. Določbe o posodah se uporabljajo za pritrjene cisterne, dele baterijskih vozil, zamenljive cisterne in cisterne zabojnike le, če je to natančno določeno.

(3) Izraz »vozovna pošiljka« pomeni vsak tovor pošiljatelja, za katerega je izključno rezervirana uporaba vozila ali velikega zabojnika, kakor tudi vsa opravila za razkladanje in nakladanje, ki se izvajajo po navodilih pošiljatelja ali prejemnika (glej obr. št. 10 108).

(4) Odpadki so snovi, raztopine, zmesi ali predmeti, za katere ni predvidena neposredna uporaba, ampak se prevažajo za predelavo, na odpad, na sežiganje ali drug način odstranjevanja.

Splošne določbe

10 015

- (1) Če ni posebej določeno, v tej prilogi znak »%« pomeni:
- (a) pri zmesih trdnih snovi ali tekočin, pri raztopinah in trdnih snoveh, navlaženih s tekočimi snovmi, odstotek mase, ki temelji na celotni masi zmesi, raztopine ali navlažene trdne snovi;
 - (b) pri stisnjenih plinskih zmesih: ki se polnijo pod tlakom, v odstotkih izražen prostorninski delež glede na celotno prostornino plinske zmesi, in če se polnijo odvisno od mase, v odstotkih izražen delež mase glede na skupno maso zmesi;
 - (c) pri zmesih utekočinjenih plinov in plinih utekočinjenih pod tlakom v odstotkih izražen delež mase glede na skupno maso zmesi.

(2) V tej prilogi izraz »teža tovorka« pomeni bruto maso, če ni drugače določeno. Masa zabojnika ali cisterne, uporabljena za prevoz blaga, ni vključena v bruto maso.

(3) Tlaki vseh vrst pri posodah (npr. preizkusni tlak, notranji tlak, tlak za odpiranje varnostnih ventilov) so vedno označeni kot nadtlak (tlak, ki je nad zračnim tlakom); zato je parni tlak snovi vedno označen kot absolutni tlak.

(4) Kadar ta priloga določa stopnjo polnjenja cistern, je stopnja polnjenja vedno določena za temperaturo snovi 15° C, razen če ni navedeno drugače.

10 016-
10 099

RAZDELEK 1 Način prevoza blaga

10 100-
10 104

Način pošiljanja, omejitve

10 105

Za prevoz določenega nevarnega blaga je obvezna uporaba določene vrste prevoza ali opreme. Posebni pogoji so navedeni v obr. št. XX 105 II. dela te priloge.

10 106-
10 107

Vozovna pošiljka

10 108

Kadar se uporabljajo določbe o prevozu »vozovne pošiljke«, lahko pristojni organi zahtevajo, da se vozilo ali veliki zabojnik, ki se uporablja za tak prevoz, naloži in razloži samo na enem mestu.

10 109-
10 110

Prevoz razsutega tovora

10 111

(1) Razsute trdne nevarne snovi se ne smejo prevažati, razen če je to izrecno dovoljeno v določbah II. dela te priloge. Ne glede na te določbe se neočiščena prazna embalaža lahko prevažata kot razsuti tovor, če to ni izrecno prepovedano v določbah II. dela te priloge.

(2) Za prevoz razsutega tovora je potrebno sprejeti ustrezne ukrepe, da se prepreči raztresanje vsebine.

(3) Za prevoz razsutega tovora v zabojnikih glej obr. št. 10 118 (2).

OPOMBA: Za oznake in nalepke nevarnosti na vozilih za prevoz razsutega tovora glej obr. št. 10 500.

10 112-
10 117

Prevoz v zabojnikih

OPOMBA: Določbe za prevoz v cisternah zabojnikih so navedene v obrobni številki pod naslovom »Prevoz v cisternah«.

10 118

(1) Prevoz tovorkov v zabojnikih je dovoljen.

(2) Snovi in predmeti se v zabojnikih ne smejo prevažati kot razsuti tovor, razen če je njihov prevoz izrecno dovoljen (glej obr. št. 10 111); majhni zabojniki morajo biti zaprti in polnostenski.

(3) Veliki zabojniki morajo ustrezati zahtevam za vozila, ki so v tej prilogi navedene za prevoz razsutega tovora; v tem primeru ni potrebno, da vozila ustrezajo tem zahtevam.

Ne glede na to velikim zabojnikom na vozilih, katerih tovarišča izpolnjujejo zahtevane izolacijske in toplotno odporne lastnosti, ni potrebno izpolnjevati omenjenih zahtev.

(4) Določbe prejšnjega odstavka ne izključujejo pogojev, ki jih mora izpolnjevati vozilo glede na lastnosti in količino nevarnih snovi, ne glede na to, ali se prevažajo v enem ali več zabojnikih.

(5) Veliki zabojniki in cisterne zabojniki, ki ustrezajo izrazu »zabojnik« v dopolnjeni izdaji Mednarodne konvencije o varnih zabojnikih iz leta 1972 (CSC, 1972)^{2/} ali v UIC publikacijah^{3/} št. 590 (dopolnjena 1.1.89) in 592-1 do 592-4 (dopolnjene 1.1.94), se ne smejo uporabljati za prevoz nevarnega blaga, razen če veliki zabojniki ali ogrodje cistern zabojnikov izpolnjujejo določbe CSC ali UIC publikacij 590 in 592-1 do 592-4.

^{2/} Izdala Mednarodna pomorska organizacija (International Maritime Organization), 4 Albert Embankment, London SE1 7SR.

^{3/} UIC publikacije - izdaja »Union Internationale des chemins de fer, Service Publications, 16 rue Jean Rey – F, 75015 Paris«.

10 118
(nadalj.)

(6) Veliki zabojniki se lahko uporabijo za prevoz, le če so konstrukcijsko uporabni.

Izraz »konstrukcijsko uporabni« pomeni, da na zabojniku ni večjih poškodb sestavnih delov, na primer zgornjih in spodnjih stranskih tirnic, vratnih pragov, zgornjih in talnih križnih elementov, vogalnih stebrov in (v zabojniku) vogalnih spojnih elementov. »Večje poškodbe« so zareze ali izkrivljenja konstrukcijskih delov, ki so globlja od 19 mm, ne glede na njihovo dolžino; razpoke ali prelomi konstrukcijskih elementov; več kot en spoj ali nepravilen spoj (na primer privihan spoj) v kateri koli zgornji ali spodnji stranski tirnici ali v zgornjem delu vratnega okvira ali več kot dva spoja v kateri koli vrhnji ali talni stranski tirnici ali kateri koli spoj v vratnem okviru ali vogalnem stebričku; vratni tečaji ali okovje, ki so obrabljeni, ukrivljeni, manjkajoči ali drugače neuporabni; zapore in pečati, ki se ne zapirajo dobro; vsako izkrivljenje celotne zgradbe, ki lahko prepreči pravilen razpored opreme za delo, pritrjevanje in zavarovanje na okviru ali na vozilu.

Poleg tega ne sme biti v slabšem stanju noben sestavni del zabojnika, kot so na primer zarjavele stranske stene ali izpadla steklena vlakna, ne glede na material, iz katerega je izdelan. Običajna obraba, vključno z oksidacijo (rjo), manjše zareze in praske ter druge poškodbe, ki v nobenih vremenskih razmerah ne vplivajo na uporabnost ali tesnjenje so kljub temu sprejemljivi.

Pred nakladanjem je treba zabojnik pregledati in zagotoviti, da v njem ni nobenih ostankov prejšnjega tovora in da v notranjosti na tleh in stenah ni nobenih izboklin.

OPOMBA: Za oznake in nalepke nevarnosti na zabojnikih glej obr. št. 10 500.

10 119-
10 120

Prevoz v cisternah

10 121

(1) Nevarne snovi se lahko prevažajo v cisternah le, če je tak način prevoza izrecno dovoljen za te snovi v določbah o uporabi pritrjenih cistern, zamenljivih cistern in baterijskih vozil, ki so navedene v vsakem razdelku 1 dodatka B.1a II.dela, in določbah o uporabi cistern zabojnikov, ki so navedene v vsakem razdelku 1 dodatka B.1b II dela.

(2) Cisterne iz ojačene plastike se lahko uporabljajo le, če je njihova uporaba izrecno dovoljena v dodatku B.1c, obr. št. 213 010 (Uporaba). Temperatura prevažane snovi ob polnjenju ne sme presegati 50° C.

OPOMBA: Za oznake in nalepke nevarnosti za vozila s pritrjenimi ali zamenljivimi cisternami glej obr. št. 10 500.

10 122-
10 199

RAZDELEK 2 Posebne zahteve za vozila in njihovo opremo

10 200-
10 203

Vrste vozil

10 204

(1) Nobeno vozilo, na katerem so naložene nevarne snovi, ne sme imeti več kot en priklonnik ali polpriklonnik.

(2) Posebne določbe za vrste vozil za prevoz določenih nevarnih snovi so navedene, kadar je potrebno, v II. delu te priloge (glej tudi obrobne številke, ki veljajo za prevoz v zabojnikih, za prevoz razsutih trdnih snovi, za prevoz v cisternah in za cisterne).

(3) Tovorki, ki imajo embalažo iz snovi, občutljivih na vlago, se smejo nakladati na zaprta ali s ponjavo pokrita vozila.

10 205-
10 219

Vozila cisterne (pritrjene cisterne), baterijska vozila in vozila za prevoz nevarnega blaga v zamenljivih cisternah ali v cisternah zabojnikih s prostornino nad 3000 litrov

OPOMBE:

(a) Določbe za izdelavo, preizkuse in preglede, polnjenje in uporabo pritrjenih cistern, zamenljivih cistern in baterijskih vozil in različne določbe za vozila cisterne in njihovo uporabo so v dodatku B.1a, določbe za izdelavo pritrjenih cistern, zamenljivih cistern in baterijskih vozi za prevoz globoko ohlajenih utekočinjenih plinov razreda 2 ali kadar se zahteva preizkusni tlak najmanj 1 MPa (10 barov) so v dodatku B.1d (o odobritev vozil cistern glej obrobno št. 10 282).

(b) Določbe za izdelavo, dele opreme, odobritev vzorca, preizkuse, označevanje itn. cistern zabojnikov so v dodatku B.1b, določbe za izdelavo cistern zabojnikov za prevoz globoko ohlajenih utekočinjenih plinov razreda 2 ali kadar se zahteva preizkusni tlak najmanj 1 MPa (10 barov), pa so v dodatku B.1d.

(c) Določbe za izdelavo pritrjenih cistern in zamenljivih cistern iz ojačene plastike so v dodatku B.1c.

(d) Določbe, ki veljajo za dodatke B.1, so v obr. št. 200 000.

(e) Za posode glej prilogo A.

10 220

(1) Zaščita zadnjega dela vozil: Odbijač, ki je dovolj odporen proti udarcem od zadaj, mora zajemati celotno širino cisterne na zadnjem delu vozila. Med zadnjo steno cisterne in steno odbijača mora biti vmesni prostor širine vsaj 100 mm (ta prostor se meri od najbolj štrlečega dela stene cisterne ali od štrlečih delov pripomočkov ali priključkov, ki so v stiku s snovjo, ki se prevažajo). Vozila s prekucno cisterno za prevoz praškastih ali zrnatih snovi in s prekucno vakumsko cisterno za prevoz odpadkov, ki se prazni v zadnjem delu, ne potrebujejo odbijača, če so priključki na zadnjem delu cisterne opremljeni z zaščitnimi sredstvi, ki varujejo cisterno enako kot odbijač.

OPOMBA 1: Ta določba ne velja za vozila, ki prevažajo nevarno blago v cisternah zabojnikih.

OPOMBA 2: Za zaščito cisterne pred poškodbo zaradi stranskega udarca ali prevračanja glej obr. št. 211 127 (4) in (5) in obr. št. 212 127 (4) in (5).

- 10 220 (nadalj.)** (2) Vozila za prevoz tekočin s plameniščem največ 61° C (razen dizelskega goriva v skladu s standardom EN 590:1993, plinskega olja in kurilnega olja (lahkega) – identifikacijske številke 1202 s plameniščem v skladu s standardom 590:1993) ali vnetljivih snovi razreda 2, ki so navedene v obr. št. 2200 (3), morajo izpolnjevati še zahteve iz obr. št. 220 532, 220 533 in 220 534 dodatka B.2.

Zavore

- 10 221** (1) Motorna (vlečna in tovarna) vozila, katerih skupna masa presega 16 ton, in priklopniki (t.j. priklopniki in polpriklopniki), katerih skupna masa presega 10 ton, naslednjih vrst prevoznih enot:
- vozila cisterne,
 - baterijska vozila s prostornino nad 1000 litrov,
 - vozila za prevoz zamenljivih cistern,
 - vozila za prevoz cistern zabojnikov s prostornino nad 3000 litrov in
 - prevozne enote EX/III (glej obr. št. 11 204 (2)),

ki so bila prvič registrirana po 30. juniju 1993, morajo imeti protiblokirni zavorni sistem, delovanje katerega mora ustrezati obr. št. 220 520 in 220 521 dodatka B.2.

Ta določba velja tudi za tovarna vozila za vleko priklopnikov s skupno maso nad 10 ton, kot je navedeno zgoraj, in so bila prvič registrirana po 30. juniju 1995.

- (2) Vsaka vrsta prevozne enote po odstavku (1), ki vključuje motorno vozilo z priklopnikom ali brez njega, mora imeti kombiniran zavorni sistem po obr. št. 220 522 in 220 535 dodatka B.2.

Kadar prevozna enota vključuje motorno vozilo in priklopnik, ta zahteva velja le za motorna vozila, registrirana po 30. juniju 1993.

- (3) Vsaka vrsta prevozne enote po odstavku (1), ki se bo uporabljala po 31. decembru 2009, bo morala imeti naprave iz odstavkov (1) in (2).

- (4) Vsak del prevozne enote (motorno vozilo ali priklopnik), ki ni naveden v odstavku (1) in je bil prvič registriran po 30. juniju 1997, mora izpolnjevati vse ustrezne tehnične zahteve Pravilnika ECE, št. 13^{4/} - zadnje spremenjene izdaje, ki se uporablja ob odobritvi vozila.

^{4/}

Pravilnik ECE, št. 13 (Enotni pogoji za odobritev vozil razredov M, N in O glede na zavore) (zadnja spremenjena izdaja) kot priloga k Sporazumu o prevzemu enotnih pogojev za homologacijo in vzajemno priznavanje homologacije opreme in delov motornih vozil (sporazum iz leta 1958, s spremembami). Lahko pa se uporabljajo tudi določbe Direktiv 71/320/EGS (prvič objavljene v Uradnem listu Evropskih skupnosti, št. L 202, z dne 6.9.1971), v zadnji veljavni izdaji, če so bile spremenjene v skladu s Pravilnikom ECE, št. 13, ki je veljal ob odobritvi vozila.

Splošne določbe

- 10 221 (nadalj.)** (5) Potrdilo o ustreznosti in zanesljivosti zavornega sistema v skladu z obr. št. 220 522 mora izdati proizvajalec vozila. Potrdilo je potrebno predložiti pri prvem pregledu vozila po obr. št. 10 282 (1).

Dodatni grelniki

- 10 222** (1) Dodatni grelniki v voznikovi kabini in za motorje za vrste vozil, navedene v seznamu obr. št. 220 500, morajo ustrezati določbam obr. št. 220 536.
- (2) Dodatni grelniki za gretje tovarišča morajo ustrezati določbam obr. št. 220 536, ob upoštevanju naslednjih izjem:
- stikalo je lahko pritrjeno zunaj voznikove kabine;
 - grelnik mora imeti možnost izklopa zunaj tovarišča;
 - ni potrebno potrdilo, da toplotni izmenjevalci grelnikov zraka nimajo skrajšanega časa obratovanja po izklopu grelnika.
- (3) Določbe odstavka (1) in (2) te obrobne številke veljajo za motorna vozila, z dodatnimi grelniki opremljena po 30. juniju 1999. Motorna vozila, z dodatnimi grelniki opremljena pred 1. julijem 1999, morajo biti usklajena s temi določbami do 1. januarja 2010.

**10 223-
10 239**

Gasilniki

- 10 240** (1) Vsaka prevozna enota, ki prevažata nevarno blago, mora imeti:
- (a) najmanj en prenosni gasilnik z zmogljivostjo najmanj 2 kg suhega prahu (ali enakovredno zmogljivostjo drugih ustreznih gasilnih sredstev), primeren za gašenje ognja na motorju ali kabini prevozne enote in takega, da pri gašenju ne pospešijo ognja ter ga po možnosti gasijo; če pa je vozilo opremljeno s pritrjenim gasilnikom, samodejnim ali z lahkim zagonom pri gašenju ognja v motorju, prenosni gasilnik za gašenje ognja v motorju ni potreben;
 - (b) poleg opreme, predpisane pod (a) zgoraj, najmanj en prenosni gasilnik z zmogljivostjo najmanj 6 kg suhega prahu (ali enakovredno zmogljivostjo drugih ustreznih gasilnih sredstev), ki je primeren za gašenje ognja na pnevmatikah/zavorah ali na tovoru, in če ga uporabimo za gašenje ognja v motorju ali kabini prevozne enote, ne pospešuje ognja. Motorna vozila s skupno dovoljeno maso do 3,5 ton so lahko opremljena s prenosnim gasilnikom z zmogljivostjo najmanj 2 kg prahu.
- (2) Gasilno sredstvo, ki ga vsebuje gasilnik na prevozni enoti, ne sme sproščati strupenih plinov niti v vozniško kabino niti pod vplivom vročine pri požaru.
- (3) Prenosni gasilniki, ki ustrezajo določbam zgornjega odstavka (1), morajo imeti pečat, ki potrjuje, da niso bili uporabljeni. Poleg tega morajo imeti oznako o izpolnjevanju standardov, ki jih je predpisal pristojni organ, in navedbo datuma naslednjega pregleda.

10 241-
10 250

Električna oprema

10 251

Zahteve za električno opremo, navedene v obr. št. 220 511 priloge B.2, se uporabljajo za vsako prevozno enoto, ki prevaža nevarne snovi, za katere se po obr. št. 10 282 zahteva odobritev (razen prevoznih enot tipa II po obr. št. 11 204). Zahteve v obr. št. 220 512 do 220 516 v prilogi B.2 pa veljajo le za naslednja vozila:

- (a) Za prevozne enote s pritrjenimi cisternami, zamenljivimi cisternami ali cisternami zabojniki s prostornino nad 3000 litrov ali baterijska vozila s prostornino nad 1000 litrov za prevoz tekočin s plameniščem do 61°C ali vnetljivih snovi razreda 2, navedenih v obr. št. 2200 (5) in (7). Za prevozne enote s cisternami (pritrjenimi ali zamenljivimi) za prevoz dizelskega goriva po standardu EN 590:1993, plinskega olja ali lahkega kurilnega olja, z identifikacijsko številko 1202, s plameniščem, določenim po standardu EN 590:1993, te zahteve ne veljajo.
- (b) Za prevozne enote za prevoz eksplozivnih snovi, ki ustrezajo zahtevam iz obr. št. 11 204 (3) za prevozne enote tipa III.

OPOMBA: O prehodnih določbah glej obr. št. 10 605.

10 252-
10 259

Druga oprema

10 260

Vsaka prevozna enota za prevoz nevarnega blaga mora imeti:

- (a) za vsako vozilo vsaj eno klinasto podložko, ki ustreza teži vozila in premeru koles;
- (b) potrebno opremo za splošne ukrepe, navedene v navodilih za ukrepanje po obr. št.10 385, predvsem pa:
 - dva samostojno stoječa opozorilna znaka (npr. odsevna stožca ali trikotnika ali utripajoči rumeni luči, ki sta neodvisni od električne opreme vozila);
 - primeren odsevni brezrokavnik ali odsevno obleko (kot je npr. opisana v standardu EN 471) za vsakega člana posadke vozila;
 - ročno svetilko (glej tudi obr. št. 10 353) za vsakega člana posadke vozila.
- (c) potrebno opremo za izvajanje dodatnih in posebnih ukrepov, navedenih v navodilih za ukrepanje po obr. št.10 385.

10 261

(1) Motorna vozila (tovarna in vlečna vozila s priklopnikom in polpriklopnikom) z največjo skupno maso nad 12 ton, ki so bila prvič registrirana po 1. juliju 1995, morajo imeti napravo za omejevanje hitrosti po obr. št. 220 540 priloge B.2.

(2) Od 1. julija 1996 pa zahteve zgornjega odstavka (1) veljajo tudi za vozila, ki so bila registrirana med 1. januarjem 1988 in 1. julijem 1995.

Tipsko dovoljenje**10 281**

Na zahtevo proizvajalca ali njegovega pooblaščenega zastopnika lahko motorna (vlečna) vozila in njihove priklopnike, ki so predmet odobritve po obr. št. 10 282, pristojni organ odobri kot tip vozila po veljavnem Pravilniku ECE, št. 105^{5/}, če zahteve pravilnika ustrezajo zahtevam dodatka B.2 te priloge^{6/}. Tako tipsko dovoljenje, ki ga prizna ena od pogodbenic, priznavajo tudi druge pogodbenice kot potrditev ustreznosti motornega (vlečnega) vozila, če odobritev velja tudi za nadgradnjo in če nobena sprememba motornega (vlečnega) vozila ne vpliva na veljavnost te odobritve. Če je bilo motorno (vlečno) vozilo odobreno kot tip vozila po tej obrobni številki, se skladnost z obr. št. 220 536 (2) preverja za celotno vozilo.

Odobritev vozila**10 282**

(1) Za vozila cisterne, vozila z zamenljivimi cisternami s prostornino nad 1000 litrov, baterijska vozila s prostornino nad 1000 litrov, vozila za prevoz cistern zabojnikov s prostornino nad 3000 litrov in druga vozila, je v državi registracije, kadar tako zahtevajo določbe dela II te priloge, vsako leto potreben poseben pregled za zagotavljanje njihove ustreznosti določbam te priloge, vključno z njenimi dodatki, in skladnosti s splošnimi varnostno-tehničnimi predpisi (glede zavor, luči itn.), ki veljajo v državi registracije, če so taka vozila priklopniki ali polpriklopniki spojeni z vlečnim vozilom, ta zahteva velja tudi za vlečno vozilo.

OPOMBA: O prehodnih določbah glej obr. št. 10 605.

(2) Za vsako vozilo, ki ustreza pogojem odstavka (1), pristojni organ v državi registracije izda certifikat o brezhibnosti vozila. Certifikat mora biti izdan v enem od jezikov države izdajatelja, če ta jezik ni angleški, francoski ali nemški, pa še v angleščini, francoščini ali nemščini, razen če sporazumi med državami, vključenimi v prevoz, ne določajo drugače. Izda se v obliki, ki je prikazana v dodatku B.3^{7/}.

(3) Certifikat o brezhibnosti vozila, ki ga izda pristojni organ ene od držav pogodbenic za vozilo, registrirano na njenem ozemlju, pristojni organi drugih držav pogodbenic priznavajo v času njegove veljavnosti.

(4) Veljavnost certifikata o brezhibnosti vozila poteče najpozneje eno leto po datumu posebnega pregleda vozila, ki je bil opravljen pred izdajo certifikata. Če je bil poseben pregled opravljen en mesec pred potekom ali po poteku veljavnosti, velja od dneva predvidenega poteka veljavnosti. Če so za cisterne predpisani redni preizkusi tesnosti (neprepustnosti), preizkusi s hidravličnim tlakom ali pregledi notranjosti cistern, niso potrebni v krajših časovnih obdobjih, kot so navedeni v dodatkih B.1a in B.1c.

^{5/} Pravilnik št. 105 (Enotne določbe za odobritev vozil za prevoz nevarnega blaga glede na njihove posebne konstrukcijske značilnosti) kot priloga k Sporazumu o prevzemu enotnih pogojev za homologacijo in vzajemno priznavanje homologacije opreme in delov motornih vozil (sporazum iz leta 1958, spremenjena izdaja).

^{6/} Te spremembe naj bi bile vključene v 01. serijo sprememb Pravilnika št. 105.

^{7/} O sesalno-tlačnih vozilih cisternah za odpadke glej OPOMBO 2 obr. št. 230 000.

10 283-
10 299

RAZDELEK 3 Splošne določbe

Dodatni grelniki

10 300

(1) Na tovariščih vozil ali zabojnikov za prevoz blaga, ki je označeno z nalepkami nevarnosti po vzorcih št. 1, 1.4, 1.5, 1.6, 3, 4.1, 4.3, 5.1, 5.2, 01 ali 05, ne sme biti rezervoarjev za gorivo, virov energije in sesalnih ali izpušnih cevi dodatnih grelnikov. Tovor ne sme zapirati dovoda zraka za ogrevanje. Tovorki se pri ogrevanju ne smejo segreti na več kakor 50° C. Ogrevalne naprave v tovariščih ne smejo povzročati vžiga eksplozivne atmosfere pri običajnih delovnih pogojih.

(2) Med natovarjanjem in raztovarjanjem in na nakladališčih je prepovedano delovanje dodatnih grelnikov na vozilih vrste FL (obr. št. 220 500).

10 301-
10 310

Posadka vozil

10 311

Če določbe dela II te priloge zahtevajo prisotnost sovoznika, mora biti ta sposoben prevzeti delo voznika.

10 312-
10 314

Posebno usposabljanje voznikov

10 315

(1) Vozniki vozil za prevoz nevarnega blaga v pritrjenih ali zamenljivih cisternah s prostornino nad 1000 litrov, vozniki baterijskih vozil s skupno prostornino nad 1000 litrov in vozniki vozil za prevoz nevarnega blaga v cisternah zabojnikih s posamično prostornino nad 3000 litrov na prevozni enoti, morajo imeti potrdilo (certifikat), ki ga izda pristojni organ ali pooblaščen organizacija in potrjuje, da so se udeležili usposabljanja in uspešno opravili preizkus znanja iz posebnih zahtev za prevoz nevarnega blaga v cisternah.

(2) Vozniki vozil z največjo skupno dovoljeno maso nad 3500 kg za prevoz nevarnega blaga, razen navedenih v odstavku (1), in vozniki drugih vozil, če to zahtevajo določbe dela II te priloge, morajo imeti certifikat, ki ga izda pristojni organ ali pooblaščen organizacija in potrjuje, da so se udeležili usposabljanja in uspešno opravili preizkus znanja iz posebnih zahtev za prevoz nevarnega blaga v drugih vozilih (razen v cisternah).

(3) Certifikat se izda z veljavnostjo pet let. Voznik se mora v letu pred potekom veljavnosti udeležiti obnovitvenega usposabljanja in opraviti ustrezne preizkuse znanja. Novo obdobje veljavnosti se začne z dnem poteka.

Splošne določbe

10 315
(nadalj.)

- (4) Vozniki vozil, navedenih v odstavkih (1) in (2) se morajo udeležiti osnovnega usposabljanja. Usposabljanje poteka v obliki tečajev, ki jih predpiše pristojni organ. Cilj usposabljanja je, da se vozniki zavedajo nevarnosti pri prevozu nevarnega blaga in dobijo osnovne napotke, nujno potrebne za zmanjšanje verjetnosti nesreče. Če pa se nesreča zgodi, morajo biti sposobni ukrepati in s tem zagotoviti lastno varnost, javno varnost in zavarovati okolje, tako da so posledice nesreče čim manjše. Tako usposabljanje, ki vključuje tudi praktične vaje posameznikov, je temelj usposabljanja vseh kategorij voznikov in mora vsebovati najmanj teme, določene v obr. št. 240 102 dodatka B.4.
- (5) Vozniki vozil, navedenih v odstavku (1), se morajo udeležiti specialističnega tečaja za prevoz v cisternah, ki mora vsebovati najmanj teme, določene v obr. št. 240 103 dodatka B.4.
- (6) Vozniki vozil, ki prevažajo nevarno blago razreda 1 ali razreda 7, se morajo udeležiti specialističnega tečaja iz posebnih zahtev za te razrede (glej obr. št. 11 315 in 71 315).
- (7) Začetni ali obnovitveni osnovni tečaji ter začetni ali obnovitveni specialistični tečaji se lahko izvedejo kot celotni tečaji v strnjeni obliki, na istem mestu in pod vodstvom iste pooblaščenice organizacije za usposabljanje.
- (8) Začetno in obnovitveno usposabljanje, praktične vaje, preizkusi znanja in vloga pristojnega organa morajo ustrezati določbam dodatka B.4.
- (9) Države pogodbenice bodo priznavale vse veljavne certifikate o usposabljanju, ki jih izdajo pristojni organi ali organizacije drugih držav pogodbenic, če izpolnjujejo zahteve te obrobne številke in ustrezajo vzorcu v dodatku B.6.
- (10) Certifikat mora pristojni organ ali pooblaščenica organizacija izdati v enem od jezikov države pogodbenice, če ta jezik ni angleški, francoski ali nemški, pa še v angleščini, francoščini ali nemščini, razen če sporazumi med državami, vključenimi v prevoz, ne določajo drugače.

Usposabljanje oseb, ki sodelujejo pri cestnem prevozu nevarnega blaga

10 316

- (1) Osebe, ki sodelujejo pri cestnem prevozu nevarnega blaga, se morajo udeležiti usposabljanja, ki ustreza njihovim odgovornostim in dolžnostim v delovnem procesu. Te zahteve veljajo za posameznike in osebje, ki je zaposleno pri cestnem prevozniku ali pošiljatelju, osebje, ki natovarja in raztovarja blago, in osebje pri prejemniku nevarnega blaga in organizatorju prevozov.
- (2) Usposabljanje mora imeti naslednjo vsebino, prilagojeno odgovornostim in dolžnostim posameznikov:
- (a) Splošno seznanjanje
- Osebje mora biti seznanjeno o splošnih zahtevah in določbah za cestni prevoz nevarnega blaga.

Splošne določbe

**10 316
(nadalj.)**

(b) Usposabljanje za delo

Osebe se mora podrobno usposobiti, prilagojeno svojim nalogam in odgovornostim, ki izhajajo iz določb predpisov o cestnem prevozu nevarnega blaga.

(c) Varnostno usposabljanje

Osebe mora na usposabljanju spoznati tveganja in nevarnosti pri prevozu nevarnega blaga ter možnosti poškodb kot posledice izpostavljenosti nevarnim snovem ob nesreči.

Cilj usposabljanja je usposobiti ljudi za varno delo, za ukrepanje v nujnih primerih ter tudi seznanjanje o zahtevah za druge vrste prevoza, če se prevoz opravlja tudi v drugih prometnih panogah.

(3) Potrdilo s podrobnostmi o izvedenih usposabljanjih morata imeti tako delodajalec in delojemalec, delojemalec ga mora pri novi zaposlitvi predložiti delodajalcu. Za osebe, ki sodelujejo pri cestnem prevozu nevarnega blaga, mora redno obnovitveno usposabljanje obsegati tudi spremembe predpisov.

**10 317-
10 320**

Nadzor vozil

10 321

Vozila, ki prevažajo nevarno blago v količinah, navedenih v ustreznih obrobništevilkah dela II, morajo biti pod nadzorom, lahko pa se nenadzorovano parkirajo na varnem prostoru ali v varnih tovarniških prostorih. Če takih prostorov ni, se lahko vozilo, potem ko je ustrezno zavarovano, parkira na ločenem kraju, po zahtevah odstavkov (i), (ii) ali (iii). Parkirišča, ki jih dovoljuje odstavek (ii), se lahko uporabljajo le, kadar ni na voljo prostorov, opisanih v odstavku (i), opisani v odstavku (iii) pa se lahko uporabljajo le, kadar ni na voljo prostorov, opisanih v odstavkih (i) in (ii).

- (i) Parkirišče nadzira delavec, ki je seznanjen o vrsti tovora in mestu nahajanja voznika;
- (ii) Javno ali zasebno parkirišče, na katerem ni nevarnosti, da bi vozilo poškodovala druga vozila; ali
- (iii) Ustrezen odprt prostor, ki je ločen od javnih cest in bivališč in na katerem se ljudje ponavadi ne zadržujejo.

**10 322-
10 324**

Prevoz potnikov

10 325

V prevoznih enotah, ki prevažajo nevarne snovi, se razen članov posadke ne smejo prevažati drugi potniki.

**10 326-
10 339**

Uporaba gasilnikov

10 340

Posadka vozila mora znati uporabljati gasilnike.

Splošne določbe

10 341-
10 352

Prenosne svetilke

10 353

(1) V vozilo ne smejo vstopati osebe s svetilkami z odprtim plamenom. Nobene svetilke ne smejo imeti kovinskih površin, ki bi lahko povzročale iskrenje.

(2) V zaprta vozila, ki prevažajo tekočine s plameniščem do 61° C ali vnetljive snovi ali predmeti razreda 2, navedene v obr. št. 2200 (5) in (7), osebe s svetilkami ne smejo vstopati, razen s posebnimi prenosnimi svetilkami, ki ne morejo zanetiti nobenih vnetljivih par ali plinov, ki bi lahko prodrli v notranjost vozila.

10 354-
10 377

Prazne cisterne

10 378

(1) Za pritrjene cisterne (cisterne vozile), zamenljive cisterne in baterijska vozila glej obr. št. 211 177.

(2) Za cisterne zabojnike glej obr. št. 212 177.

10 379-
10 380

Dokumenti v prevozni enoti

10 381

(1) Poleg dokumentov, ki jih zahtevajo drugi predpisi, morajo biti za prevozno enoto naslednji dokumenti:

- (a) prevozna listina, predpisana v prilogi A, obr. št. 2002 (3), (4) in (9) za vse nevarne snovi, ki se prevažajo, in če je to potrebno, potrdilo o pakiranju v zabojnik, ki je predpisano v obr. št. 2008;
- (b) kopija osnovnega besedila posebnega(ih) sporazuma(ov), ki so bili sklenjeni v skladu z obr. št. 2010 in 10 602, kadar se prevoz opravlja na podlagi takega(ih) sporazuma(ov).

(2) Če določbe te priloge zahtevajo, morajo biti za prevozno enoto še naslednji dokumenti:

- (a) Certifikat o brezhibnosti vozila, po obr. št. 10 282 zahtevan za vsako transportno enoto ali njen element;
- (b) Certifikat o usposobljenosti voznika po določbah obr. št. 10 315 in vzorcu v dodatku B.6;
- (c) Navodila po obr. št. 10 385 za vse nevarne snovi, ki se prevažajo;
- (d) Dovoljenje za prevoz.

10 382-
10 384

Navodila za ukrepanje

10 385

(1) Za preprečevanje nesreč ali nevarnosti med prevozom mora voznik dobiti pisna navodila za ukrepanje, v katerih so za vsako nevarno snov ali predmet ali za skupino nevarnega blaga z enako nevarnostjo natančno navedene vrste nevarnosti snov(i) ali predmet(ov), med katere spada(jo):

- (a) ime snovi ali predmeta ali skupine blaga, razred in identifikacijska številka ali pri skupini blaga identifikacijska številka blaga, za katerega navodila veljajo;
- (b) vrsta nevarnosti, ki je značilna za to blago, ter ukrepi in osebna zaščita, ki jo mora uporabljati voznik;
- (b) splošni ukrepi, kot so npr. opozorila uporabnikom cest in mimoidočim in klic policije/gasilcev;
- (d) dodatni ukrepi, ob izhajanju ali iztekanju potrebni za preprečitev njihovega širjenja, če je to možno doseči brez osebnega tveganja;
- (e) posebni ukrepi za posamezne izdelke, če so potrebni;
- (f) nujna potrebna oprema za splošne, in če je potrebno, za dodatne/posebne ukrepe.

(2) Ta navodila mora priskrbeti pošiljatelj in jih mora izročiti prevozniku najpozneje ob izdaji naročila za prevoz, tako mu omogoči, da se vsi, ki sodelujejo pri prevozu, o njih seznani in da v skladu z njimi ustrezno ukrepajo.

(3) Pošiljatelj je tudi odgovoren za vsebino navodil. Biti morajo v jeziku, ki ga je(so) voznik(i), ki prevzame(jo) nevarno blago, sposoben(ni) razumeti, in v jezikih države izvora, tranzitnih držav in države prejemnika.

(4) Ta navodila morajo biti na vidnem mestu v vozniški kabini.

(5) V skladu s to obrobno številko se morajo navodila za ukrepanje, ki se ne nanašajo na blago, naloženo na vozilu, hraniti ločeno od teh dokumentov, tako da se prepreči zamenjava.

(6) Prevoznik mora zagotoviti, da vozniki razumejo navodila in so jih sposobni pravilno izvajati.

(7) Pri skupnem nakladanju tovorkov na isto vozilo, ki vsebujejo nevarno blago različnih skupin z enako nevarnostjo, je lahko za en razred nevarnega blaga le eno navodilo. V takem primeru v navodilih ni potrebno navajati imen blaga niti identifikacijskih številk.

10 385
(nadalj.)

(8) Ta navodila morajo biti pripravljena po naslednjem vzorcu:

TOVOR

- Navedba uradnega imena snovi ali predmeta iz prevozne listine ali ime skupine blaga z enako nevarnostjo, razreda in identifikacijske številke ali pri skupini blaga identifikacijskih številčk blaga, za katere ta navodila veljajo;
- Opis naj bo preprost, npr. fizikalno stanje z navedbo barve, vonja, kar pomaga pri identifikaciji ob puščanju ali razlitju.

VRSTA NEVARNOSTI

Kratek seznam nevarnosti:

- Glavna nevarnost
- Dodatne nevarnosti, vključno z možnimi zapoznelimi učinki in nevarnostmi za okolje
- Obnašanje pri požaru in na vročini (razgradnja, eksplozija, razvijanje strupenih plinov...)
- Če je potrebno, mora biti omenjeno, da blago, ki se prevaža, nevarno reagira z vodo.

OSEBNA ZAŠČITA

Omemba osebne zaščite voznika po zahtevah obr. št. 10 260 in 21 260 za razred(e) blaga, ki se prevaža(jo).

SPLOŠNI UKREPI VOZNIKA

Navedba naslednjih navodil:

- Ustaviti motor
- Prepovedati uporabo nezaščitene luči in kajenja
- Označiti cestišče in opozoriti druge uporabnike cest in mimoidoče
- Obvestiti javnost o tveganju in svetovati zadrževanje v zavetrju
- Čim hitreje obvestiti policijo in gasilce

DODATNI IN/ALI POSEBNI UKREPI VOZNIKA

Vključena morajo biti primerna navodila in seznam opreme, nujno potrebne, da voznik lahko izvaja dodatne in/ali posebne ukrepe glede na posamezen(e) razred(e) blaga, ki se prevaža (npr. lopate, lovilna posoda...)

Voznik naj bi bil poučen in usposobljen za izvajanje dodatnih ukrepov ob manjšem iztekanju ali izhajanju, pod pogojem, da to lahko stori brez osebnega tveganja.

Za izvajanje posebnih aktivnosti, ki jih priporoča pošiljatelj, je potrebno posebno usposabljanje voznika. Če je potrebno, mora imeti za te posebne ukrepe ustrezna navodila in seznam opreme.

10 385
(nadalj.)

POŽAR

Navodila za voznika ob požaru

Vozniki morajo biti med usposabljanjem poučeni, kako ukrepati ob manjših požarov na vozilu. Požara, ki zajame tovor, ne smejo niti poskušati gasiti.

PRVA POMOČ

Navodila za ravnanje voznika ob stiku z blagom, ki se prevaža.

DODATNA NAVODILA

10 386-
10 399

RAZDELEK 4 Posebne določbe za nakladanje, razkladanje in ravnanje

10 400

(1) Vozilo in voznik morata pri prihodu na nakladališče in razkladališče izpolnjevati določbe ustreznih predpisov (še posebej tiste, ki se nanašajo na varnost, čistočo in zanesljivo delovanje opreme vozila, ki se uporablja za nakladanje in razkladanje).

(2) Blaga se ne sme nalagati, če se pri pregledu dokumentov in vizualnem pregledu vozila in njegove opreme ugotovi, da vozilo ali voznik ne ustrežata določbam predpisov.

(3) Blaga se ne sme razložiti, če se z navedenimi pregledi ugotovi pomanjkljivosti, ki bi lahko poslabšale varnost pri razkladanju.

Omejitve prevažanih količin

10 401

Če so nevarne snovi v enem ali več zabojnikih, je potrebno še vedno upoštevati omejitve mase, ki so v tej prilogi določene za posamezno vozilo ali posamezno prevozno enoto.

10 402

Prepoved skupnega nakladanja na eno vozilo

10 403

Razen če določbe razdelka 4 dela II te priloge izrecno ne predpisujejo drugače, prepoved skupnega nakladanja na eno vozilo ne velja za blago, ki je skupaj pakirano po zahtevah za skupno pakiranje v prilogi A. Upoštevati je potrebno prepovedi skupnega nakladanja za različne razrede, navedene v prilogi A glede na nalepke nevarnosti na tovorkih, navedene v dodatku A.9.

OPOMBA: Po določbah obr. št. 2002 (4) morajo biti za pošiljke, pri katerih obstaja možnost, da se ne bodo skupaj nalagale na isto vozilo, pripravljene ločene prevozne listine.

Prepoved skupnega nakladanja v en zabojnik

10 404

Enake določbe o prepovedi skupnega nakladanja na eno vozilo veljajo tudi za vsak zabojnik.

Prepoved skupnega nakladanja na eno vozilo, na katerem je blago v zaprtem zabojniku

10 405

Prepovedi skupnega nakladanja na eno vozilo ne veljajo za snovi v zaprtih zabojnikih s celimi stranicami.

10 406-
10 409

Varnostni ukrepi pri prevozu živil, drugih prehrabnenih izdelkov in živalske krme

10 410

Tovorki, vključno z vsebniki IBC, prazna neočiščena embalaža, vključno s praznimi vsebniki IBC, ki so označeni z nalepkami nevarnosti po vzorcih št. 6.1 ali 6.2 ali z nalepkami nevarnosti razreda 9, ki vsebujejo snovi števil 1°, 2°(b), 3° ali 13°(b) razreda 9, se na nakladališčih, razkladalščih ali prekladalščih ali na vozilih ne smejo nakladati ali zlagati v neposredni bližini tovorkov, ki vsebujejo živila, druge prehrabnene izdelke ali krmila.

Kadar se taki tovorki, označeni z omenjenimi nalepkami nevarnosti, nakladajo v neposredni bližini tovorkov, ki vsebujejo živila, druge prehrabnene izdelke ali krmila, jih je potrebno od njih ločiti:

- (a) s celimi predelnimi stenami, ki morajo biti enako visoke kot tovorki, označeni z omenjenimi nalepkami nevarnosti, ali
- (b) s tovorki, ki niso označeni z nalepkami nevarnosti po vzorcih št. 6.1, 6.2 ali 9, ali s tovorki z nalepkami nevarnosti razreda 9, ki pa ne vsebujejo snovi ali predmetov števil 1°, 2°, 3° ali 13° tega razreda, ali
- (c) z razmikom vsaj 0,8 m,

razen če so tovorki, označeni z omenjenimi nalepkami nevarnosti, dodatno zapakirani ali popolnoma pokriti (npr. s platnom, prevleko iz umetnih vlaken ali drugače).

10 411-
10 412

Čiščenje pred nakladanjem

10 413

Vse določbe te priloge o čiščenju vozila pred nakladanjem veljajo tudi za čiščenje zabojnikov.

Nalaganje in zlaganje

10 414

(1) Različni deli tovora, ki vsebuje nevarne snovi, morajo biti primerno naloženi na vozilu in ustrezno zavarovani, da se prepreči premikanje drugega proti drugemu oziroma proti stenam vozila. Tovor se na primer lahko zaščiti s pritrdjevalnimi trakovi na stranskih stenah, drsnimi pregradnimi ploščami in nastavljivimi objemkami, zračnimi blazinami in protidrznimi podlogami. Tovor je ustrezno zaščiten, če je vsak nivo tovarnega prostora popolnoma zapolnjen s tovorki.

(2) Vse določbe te priloge o nakladanju, razkladanju vozil, zlaganju in ravnanju s snovmi veljajo tudi za nakladanje, zlaganje in razkladanje zabojnikov na vozilo in z njega.

(3) Voznik ali sovoznik ne sme odpirati tovorkov, ki vsebuje nevarne snovi.

Čiščenje po razkladanju

- 10 415** (1) Če se pri razkladanju vozila, na katerem so zapakirane nevarne snovi, ugotovi, da so te izhajale, je potrebno vozilo čim prej očistiti, v vsakem primeru pa pred ponovnim nakladanjem.
- (2) Vozila, na katerem so razsute nevarne snovi, morajo biti primerno očiščena pred ponovnim nakladanjem, razen če nov tovor vsebuje enako nevarno snov kot predhodni tovor.
- (3) Vse določbe te priloge o čiščenju ali dekontaminaciji vozil veljajo tudi za čiščenje ali dekontaminacijo zabojnikov.

Prepoved kajenja

- 10 416** Med delom v bližini vozil je prepovedano kajenje v vozilih in njihovi bližini.

Varnostni ukrepi proti elektrostatičnemu praznjenju

- 10 417** Za snovi s plameniščem do 61°C je potrebno pred polnjenjem ali praznjenjem cistern karoserijo vozila dobro električno ozemljiti. Poleg tega je potrebno omejiti hitrost polnjenja.

10 418

Nakladanje in razkladanje nevarnih snovi v zabojnike

- 10 419** Določbe te priloge o nakladanju in razkladanju vozil, zlaganju in ravnanju z nevarnimi snovmi veljajo tudi za nakladanje in razkladanje nevarnih snovi v zabojnike.

**10 420-
10 430**

Delovanje motorja med nakladanjem ali razkladanjem

- 10 431** Motor med nakladanjem in razkladanjem ne sme delovati, razen če je to potrebno za pogon črpalk ali drugih naprav za nakladanje ali razkladanje vozil in če predpisi države, v kateri se vozilo uporablja, to dovoljujejo.

**10 432-
10 499**

RAZDELEK 5 Posebne določbe za vozila in zabojnike

Označevanje

- 10 500** **OPOMBA:** Za oznake in nalepke nevarnosti na zabojnikih in cisternah zabojnikih za prevoz pred pomorskim prevozom ali po njem glej tudi obr. št. 2007. Če se uporabljajo določbe obr. št. 2007 (c), velja le odstavek (1):

- (1) Prevozne enote, ki prevažajo nevarno blago, morajo imeti dve navpično postavljeni odsevni tabli oranžne barve z osnovnico 40 cm in z višino najmanj 30 cm.

**10 500
(nadalj.)**

Table morajo imeti črn rob, širok največ 15 mm. Ena mora biti pritrjena na sprednjem in ena na zadnjem delu prevozne enote, obe pravokotno na vzdolžno os prevozne enote, in morata biti razločno vidni. Če velikost in oblika vozila ne omogočata pritrditve takih tabel, se njihova velikost lahko zmanjša do 300 mm za osnovnico, 120 mm za višino in 10 mm za črni rob.

OPOMBA: Barva oranžnih tabel mora imeti pri običajni uporabi koordinate znotraj območja, ki ga na kromatskem diagramu omejujejo naslednje koordinate:

<i>Kromatske koordinate točk na vogalih na območju kromatskega diagrama</i>				
X	0,52	0,52	0,578	0,618
Y	0,38	0,40	0,422	0,38

Faktor osvetlitve odbite barve: $\beta > 0,12$.

Referenčno središče E, standardno svetilo C, normalni vpadni kot 45° , gledano pri 0° .

Koeficient intenzivnosti odbite svetlobe pri kotu osvetlitve 5° , gledano pri $0,2^\circ$: osvetlitev najmanj $20 \text{ cd/lx} \cdot \text{m}^2$.

(2) Vozila cisterne ali prevozne enote z eno ali več cisternami, ki prevažajo nevarno blago po določbah dodatka B.5, morajo imeti poleg tega na stranicah vsake cisterne ali prekata cisterne razločno vidne in vzporedno z vzdolžno osjo vozila pritrjene enake oranžne table, kot so predpisane v odstavku (1). Te oranžne table morajo imeti po določbah dodatka B.5 identifikacijske številke za vsako snov, ki se prevažava v cisterni ali v prekatu cisterne.

(3) Prevozne enote in zabojniki, ki prevažajo razsute trdne nevarne snovi po določbah dodatka B.5, morajo imeti poleg tega na stranicah vsake prevozne enote ali zabojnika razločno vidne in vzporedno z vzdolžno osjo vozila pritrjene enake oranžne table, kot so predpisane v odstavku (1). Te oranžne table morajo imeti po določbah dodatka B.5 identifikacijske številke za vsako snov, ki se razsuta prevažava v prevozni enoti ali zabojniku.

(3) Na zabojnikih, ki prevažajo razsute trdne nevarne snovi in na cisternah zabojnikih, se lahko table, predpisane v odstavkih (2) in (3), nadomestijo samolepilne folije, barva ali drugo, če je ta material vodoodporen in zagotavlja trajno označitev. V tem primeru določb zadnjega stavka odstavka (6) o odpornosti proti ognju ni potrebno upoštevati.

(5) Za prevozne enote, ki prevažajo le eno od snovi, naštetih v dodatku B.5, oranžne table, predpisane v odstavkih (2) in (3), niso obvezne, če imajo tiste, ki so na sprednjem in zadnjem delu, v skladu z odstavkom (1) identifikacijske številke, predpisane v dodatku B.5.

(6) Identifikacijske številke morajo biti črne, visoke 100 mm in s širino črte 15 mm. Številka za označevanje nevarnosti mora biti na zgornjem delu table, identifikacijska številka snovi pa v spodnjem delu; ločeni morata biti z vodoravno črno črto, širine 15 mm, ki poteka vodoravno po sredini čez vso tablo (glej dodatek B.5). Identifikacijske številke se ne smejo izbrisati in morajo ostati čitljive tudi po 15-minutni izpostavljenosti ognju.

**10 500
(nadalj.)**

(7) Zgornje zahteve veljajo tudi za prazne pritrjene ali zamenljive cisterne, cisterne zabojnike in baterijska vozila, neočiščena, nerazplinjena in neočiščena prazna vozila za prevoz razsutega tovora ter za prazne zabojnike za prevoz razsutega tovora.

(8) Oranžne table, ki se ne nanašajo na prevažano nevarno blago ali njihove ostanke, morajo biti odstranjene ali popolnoma pokrite. Popolnoma pokrite morajo ostati tudi po 15-minutni izpostavljenosti ognju.

Nalepke nevarnosti

(9) Če je potrebno tovorke v zabojniku po določbah priloge A označiti z eno ali več nalepkami nevarnosti, je potrebno enake nalepke namestiti tudi na vse štiri stranice zabojnika. Ne glede na to pa nalepke po vzorcu št. 11 ni potrebno pritrditi.

(10) Zabojniki za razsuti tovor, cisterne zabojniki in baterijska vozila morajo imeti na obeh straneh nalepke nevarnosti, predpisane za vsak razred v obrobni številki XX 500. Če te nalepke niso vidne na zunanji strani vozila, ki prevaža tako blago, je treba enake nalepke namestiti tudi na obe stranski in zadnjo stran vozila.

(11) Vozila za prevoz razsutega tovora in vozila s pritrjenimi ali zamenljivimi cisternami morajo imeti na obeh stranskih in na zadnji strani vozila nalepke nevarnosti, predpisane za vsak razred v obrobni številki XX 500.

(12) Zahteve obr. št. 10 500 (10) in (11) veljajo tudi za prazne pritrjene ali zamenljive cisterne, cisterne zabojnike in baterijska vozila, neočiščena in nerazplinjena in za neočiščena prazna vozila za prevoz razsutega tovora ter za neočiščene prazne zabojnike za razsuti tovor.

(13) Nalepke nevarnosti, ki se ne nanašajo na prevažane nevarne snovi ali njihove ostanke, morajo biti odstranjene ali prekrite.

**10 501-
10 502**

Parkiranje (splošno)

10 503

Nobene prevozne enote, ki prevaža nevarne snovi, se ne sme parkirati brez aktivirane pomožne zavore.

**10 504-
10 506**

Parkiranje vozila, ki pomeni posebno nevarnost

10 507

Če lastnosti nevarnih snovi v parkiranem vozilu pomenijo posebno nevarnost za udeležence v cestnem prometu (npr. snovi, ki so ob razlitju po cesti nevarne za pešce, živali ali vozila) in posadka vozila nevarnosti ne more hitro odpraviti, mora voznik nemudoma obvestiti najbližji pristojni organ ali poskrbeti za to, da se ga obvesti. Voznik mora, če je potrebno, ukrepati tudi po navodilih v obr. št. 10 385.

**10 508-
10 598**

Splošne določbe

Druge določbe

10 599

(1) Po določbah odstavka (2) lahko država pogodbenica ADR za vozila, ki so vključena v mednarodni prevoz nevarnega blaga po cestah na njenem ozemlju, predpiše dodatne določbe, ki niso v tem delu ali v delu II te priloge, če določbe niso v nasprotju z 2. členom 2. odstavka sporazuma ADR in so v nacionalni zakonodaji države pogodbenice ter veljajo tudi za vozila v domačem cestnem prevozu nevarnega blaga.

(2) Na podlagi odstavka (1) se lahko sprejmejo še naslednje dodatne določbe:

- (a) dodatne varnostne zahteve ali omejitve za vozila, ki vozijo po posebnih cestnih objektih, kot so na primer na mostovih ali v predorih, za vozila, ki uporabljajo kombinirane načine prevoza, na primer s trajekti ali vlaki, ali za vozila, ki vozijo v pristanišča ali druge prevozne terminale ali iz njih;
- (b) zahteve, da morajo vozila voziti po predpisanih poteh in se izogibati gospodarskim ali stanovanjskim območjem, ekološko občutljivim območjem, industrijskim conam, v katerih so nevarne napeljave, ali posebno nevarnim cestam;
- (c) zahteve za uporabo predpisanih poti ali parkirišč za vozila za prevoz nevarnega blaga v nujnih primerih, npr. ob izrednih vremenskih razmerah, potresih, nesrečah, protestih, javnih ali vojaških nemirih;
- (d) omejitve prevoza nevarnega blaga ob določenih dnevih v tednu ali letu.

(3) Pristojni organ države pogodbenice ADR, ki na svojem ozemlju uveljavlja dodatne določbe v smislu zgornjega odstavka 2 (a) in (d), mora o tem obvestiti pristojno službo Sekretariata združenih narodov, ta pa obvesti druge države pogodbenice ADR.

RAZDELEK 6 Prehodne določbe, odstopanja in določbe, ki veljajo v posameznih državah

10 600-
10 601

Hitri postopek za odobritev odstopanja za preizkuse

10 602

Za preizkuse, ki so nujni za dopolnitev določb te priloge oziroma za prilagajanje tehnološkemu in industrijskemu razvoju, se lahko pristojni organi držav pogodbenic ADR neposredno dogovorijo in odobrijo določene prevozne operacije na svojih ozemljih oziroma začasna odstopanja od določb te priloge. Čas veljavnosti začasnih odstopanj ne sme biti daljši kot pet let od dne, ko začnejo veljati. Začasna odstopanja, ki so bila dogovorjena pred 1. januarjem 1995, bodo prenehala veljati po 31. decembru 1998, razen če bodo obnovljena. Začasno odstopanje avtomatično poteče z dnem začetka veljavnosti ustreznega dodatka k tej prilogi. Pristojni organ, ki je pobudnik za začasno odstopanje, mora o tem obvestiti pristojno službo Sekretariata združenih narodov, ta pa države pogodbenice ADR.

Splošne določbe

Odstopanja

10 603 Določbe te priloge ne veljajo za:

- (a) prevoze nevarnega blaga, ki je pakirano za prodajo na drobno in ga posamezniki prevažajo za osebno ali gospodinjsko uporabo, za šport ali prosti čas;
- (b) prevoze strojev ali naprav, ki jih ta priloga ne opisuje podrobno, če je nevarno blago njihov sestavni del ali del njihove obratovalne opreme;
- (c) prevoze, ki jih podjetja opravljajo kot pomožne dejavnosti, kot so dostava na gradbišča ali za meritve, popravila in vzdrževanje, količinsko ne več kot 450 litrov na embalažo in v največjih količinah, določenih v obr. št. 10 011. Prevozi, ki jih ta podjetja opravljajo za svojo lastno oskrbo, ne sodijo v to področje.
- (d) prevoze, ki jih opravljajo ali so pod nadzorstvom intervencijskih služb, še posebej, če se prevažata pokvarjeno vozilo ali vozilo, ki je bilo udeleženo v nesreči in vsebuje nevarno blago;
- (e) nujne prevoze za reševanje človeških življenj ali zaščito okolja, pod pogojem, da so bili izvedeni vsi ukrepi za varno odvijanje prevoza.

Prehodne določbe

10 604 Snovi in predmeti ADR se lahko do 30. junija 1999 prevažajo po zahtevah te priloge, ki velja do 31. decembra 1998. V takih primerih mora biti v prevozni listini opomba: **»Prevoz po ADR, ki je veljal pred 1. januarjem 1999.«**

10 605 Prevozne enote za prevoz cistern zabojnikov s prostornino nad 3000 litrov, ki so bile prvič registrirane pred 1. julijem 1997 in ne ustrezajo zahtevam obr. št. 10 251 in 10 282, se lahko uporabljajo do 31. decembra 2004. Za te prevozne enote bodo do tega datuma veljale določbe obr. št. 10 283, ki so veljale do 31. decembra 1996.

10 606 Vozila cisterne, vozila z zamenljivimi cisternami in vozila za prevoz cistern zabojnikov, prvič registrirana pred 1. januarjem 1995, ki so se pred tem datumom uporabljala za prevoz nevarnih snovi številke 61°(c) obr. št. 2301 in v celoti ne izpolnjujejo zahtev iz obr. št. 10 220, 10 221, 10 251 in 10 261, se lahko uporabljajo še do 31. decembra 2004.
Če se zahteva certifikat o brezhibnosti vozila po obr. št. 10 282 (2), mora biti v njem navedba, da je bilo vozilo odobreno po obr. št. 10 606.

10 607 Vozila cisterne, vozila z zamenljivimi cisternami in vozila za prevoz cistern zabojnikov, prvič registrirana pred 1. januarjem 1997, ki so se pred tem datumom uporabljala za prevoz nevarnih snovi številke 20°(c) obr. št. 2901 in v celoti ne izpolnjujejo zahtev iz obr. št. 10 220, 10 221, 10 251 in 10 261, se lahko uporabljajo še do 31. decembra 2006.
Če se zahteva certifikat o brezhibnosti vozila po obr. št. 10 282 (2), mora biti v njem navedba, da je bilo vozilo odobreno po obr. št. 10 607.

**10 608-
10 999**